

# Groomingin tunnistaminen ja ennaltaehkäisy nuorisotyössä

Webinaari 25.3.2020

Mika Pietilä - Koordinaatti





**Mitä grooming on?**

**Miten nuorisotyössä voidaan tunnistaa ja ehkäistä groomingia ja seksuaaliväkivaltaa?**



## **Grooming (seksuaalinen houkuttelu)**

Lapsen houkutteleminen seksuaalisiin tarkoituksiin tai toimintaan.

## **Seksuaaliväkivalta**

Seksuaaliväkivallassa on kyse seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja yksityisyyden loukkauksesta.

Turvallisuuden tunteeseen kuuluu keskeisesti luottamus, joka rikotaan väkivallan teoissa.

(THL)

## Sexting

”sex” & ”texting”

Seksuaalissävytteistä tekstiä, kuvaa, videota tai niitä kaikkia sisältävien viestien lähettäminen

## Sextortion

”sex” & ”extortion”

Seksuaalisella materiaalilla kiristäminen





# Miten seksuaalinen houkuttelu (grooming) ilmenee?

- Teknologian kehittyessä muuttaa muotoaan digitaalisilla alustoilla jatkuvasti. Yleensä nopeaa, tavoitellaan useampia lapsia.
  - 3-5 päivän aika-ikkuna
  - M. Nikolovska, 2020. (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7963-8>).
- Seksuaalisia kuvia pyydetään lähettämään. Kiristetään ja uhkaillaan lähettämään kuvia.
- Ujuttaudutaan osaksi lapsen sosiaalista ympäristöä niin somessa kuin arkiympäristössä. Selvitetään mistä lapsi pitää. Hurmataan myös lapsen läheiset.
- Yleensä tekijä on niin taitava, että lapsi ei tunnista tilannetta, aikuisten vaikea uskoa todeksi.





# Miten tekijät toimivat?

- Tekijä vastaa nuoren mahdolliseen tarpeeseen esim. yksinäisyyden tunne, ei ole varaa johonkin mitä muilla on.
- Madaltaa kynnystä seksuaaliseen toimintaan ujuttamalla sitä puheeseen ja toimintaan (koskettelee, näyttää pornoa). Yrittää säilyttää yhteyden nuoreen, pitää houkutteluprosessia yllä.
- Tekijät mukauttavat toimintaansa sen mukaan, millaisesta uhrista ja läheisistä on kyse.
- Nuoret: autolla cruisailu, juominen tai huumeiden käyttö, tupakka/nuuska, seksuaaliset “dirty pics” kuvat, meikit, merkkivaatteet, digilaitteet.
- Tytöt, pojat, muun sukupuoliset: huomionosoitukset, kiintymyksen osoitukset, jokin hyödyke kuten lelut, merkkivaatteet, pelicreditsit tai lupaukset materiasta.





# Tilanteesta irrottautuminen vaikeaa

- Tekijät tarjoavat sen mitä nuori eniten kaipaa.
- Pitkään jatkunut yhteydenpito tai ”ystävyyssuhde” saa nuoren lojaaliksi tekijää kohtaan.
- Häpeä ja syyllisyys.
- Pelko hiljentää -- mahdollinen uhkailu ja kiristys.

*(EU Online Grooming Project, Final Report, 2012)*



# Mikä voi estää nuorta kertomasta?

- Häpeä, pelko tai syyllisyys
- Ei uskalleta/kehdata pyytää apua tai kysyä neuvoa
- Ei ole tietoa omista oikeuksista tai lainsäädännöstä
- Ajatellaan kuuluvan asiaan tai olevan normaalia





# Hyvä itsetunto ja hyvät kaveruussuhteet suojaavat nuorta

- Nuoren kohtaaminen: kuule, näe & välitä
- Luottamuksellinen suhde turvalliseen aikuiseen
- Ystävät ovat tärkeä turvaverkko nuorille
- Itsetunto ja itsearvostus kehittyvät vuorovaikutuksessa muihin ihmisiin





# Turvataidot vahvistavat nuorta

Taito pitää huolta itsestä ja omasta turvallisuudesta

- Omat oikeudet ja omat rajat
- Oman äänen tunnistaminen ja ilmaiseminen
- Omien rajojen puolustaminen,  
muiden asettamien rajojen kunnioittaminen
- Itsetunnon vahvistaminen







# Puheeksi ottaminen- ennakoivasti, huolen herätessä

- Aikuisen ei tarvitse olla seksuaalisuuden asiantuntija ottaakseen itsemääräämisoikeuden ja seksuaaliväkivaltaa puheeksi.
- Puheeksi ottaminen on luvan antamista.
- Keskustelua voi virittää arkisissa tilanteissa.
- Luo ilmapiiriä, jossa seksuaalisuuteen liittyvät asiat ovat luontevia ottaa esille. Aikuinen voi jättää seksuaalisuuteen liittyviä nuorille suunnattuja esitteitä, julisteita tai kirjallisuutta saataville.

(Nuorten EXIT, Netta Puustinen)



# Nuorten omien rajojen vahvistaminen

- Jokaisella on oikeus omiin rajoihin ja kehon koskemattomuuteen.
- Jokainen määrittelee itse mikä tuntuu epämiellyttävältä tai ahdistavalta.
- Jokaisella on seksuaalioikeudet, ne ovat osa ihmisoikeuksia.
- Olet arvokas, upea ja tärkeä juuri sellaisena kuin olet.
- Seksuaalisuus on voimavara, siihen eivät kuulu pelkoa tai epämiellyttävät tilanteet
- Seksin tarkoitus on olla positiivinen, nautintoa ja iloa tuottava asia elämässä, josta saa myös kieltäytyä
- Omia tunteita on tärkeää kuunnella
- Vastuu on aina kaltoinkohtelevalle henkilölle
- Kaikenlaisista kokemuksista voi selvittää
- Aina kannattaa puhua turvalliselle aikuiselle

(Nuorten EXIT, Netta Puustinen)



# Mikä ohjeistaa nuorta?

- Opettele sanomaan "EI"
- Poistu tilanteesta
- Kerro luotettavalle aikuiselle
- Tallenna todistusaineisto
- Ilmoita ylläpidolle asiattomasta käytöksestä
- Ota vakavissa tapauksissa yhteys poliisiin







# Missä asia on tullut esiin työntekijälle?

- Nuortenilta, nuorisotalo tai -tila
- Jalkautuva nuorisotyö kadulla
- Leirillä, kerhossa, pienryhmätoiminnassa
- Koulussa, koulupäivystyksessä, koulukuraattorilla
- Koulukodissa, lastensuojelussa
- Viesti nuorelta sosiaalisen median palvelussa
- Auttavassa puhelin- tai chat-palvelussa
- Lapsen vanhempi on ottanut puheeksi

# Mikä kuvaa tilannetta, jossa asia on tullut esiin?

- Luottamuksellisuus
- Kahdenvälinen keskustelu
- Hiljaisempi tai rauhallisempi tilanne
- Kerrotaan kaverin tukemana
- Mainitaan sivulauseessa tai keskustelu aloitetaan muilla asioilla
- Otetaan esiin vitsillä





# Ota haltuun nämä neljä vinkkiä!

- Etsi tietoa ja tutki
- Puhu rohkeasti ja kohtaa
- Vahvista nuorten turvataitoja
- Ole esimerkkinä





# Koordinaatti kiittää!

Projektipäällikkö **Mika Pietilä**, p. 044 703 8216

Projektisuunnittelija **Merja-Maaria Oinas**,  
p. 040 6641 852

[etunimi.sukunimi@ouka.fi](mailto:etunimi.sukunimi@ouka.fi)

[www.koordinaatti.fi/grooming](http://www.koordinaatti.fi/grooming)

